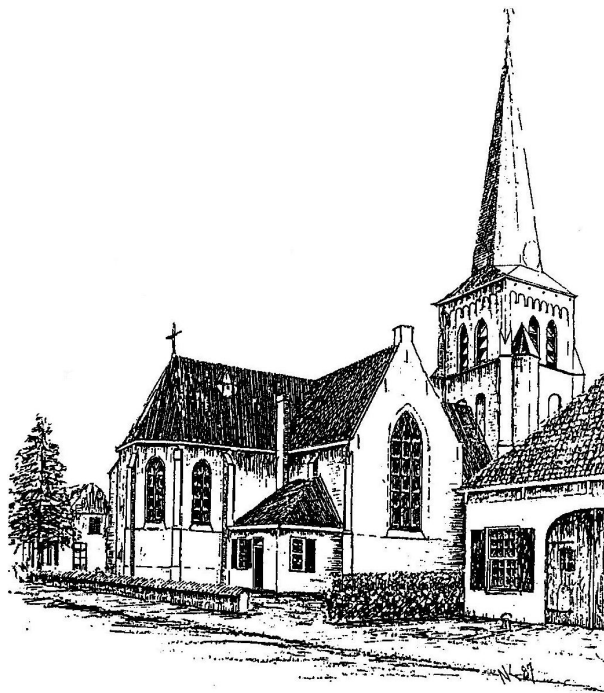

TWINTIGSTE ZONDAG D.H.J.

‘De vreemdelingen onder u
die de Heer in hun leven een plaats geven,
zijn naam eer aan doen, hem willen dienen,
de sabbat onderhouden en niet ontwijden -
hen leidt Hij naar zijn heilige berg
en zij zijn welkom in zijn huis van gebed.’

(Jesaja 56)

VOORAF

Orgel

INTREDE.

Lied.

*Het leven; 3c.
Sytze de Vries/Willem Vogel*

WELKOM.

*Noem me geen vreemdeling:
ik heb behoefte aan contact,
al wordt mijn taal niet verstaan.*

*Noem me geen vreemdeling:
ik heb behoefte aan samenzijn,
want mijn hart verkilt van eenzaamheid.*

*Noem me geen vreemdeling:
ik heb behoefte aan een thuis
en mijn thuis is zo ver weg.*

*Noem mij geen vreemdeling:
ik ben een vriend,
een vriend die je nog niet kent.*

*Welkom u allen vanavond hier
omwille van elkaar in Gods naam.*

Lied.

Het leven; 2c.

SCHULD BEKENNEN.

V.: De nood die er heerst en ik niet lenig;
de helpende hand die ik niet toesteeek;
de troost die wordt gevraagd
en ik niet breng.

A.: **Het zij me vergeven
door wie er onder lijden.**

V. Het recht dat wordt geschonden
en ik niet verschaf;
de liefde die ik niet toon.
De trouw die ik beloof
en niet opbreng.

A.: **Het zij me vergeven
door wie er onder lijden.**

V. De wonden die worden toegebracht
en ik niet heel;
het leven dat ik schend.
Mijn God die me vraagt
en die ik afval.

A.: **Het zij me vergeven
door wie er onder lijden;
het zij me vergeven
door U, mijn God.**

BEZINNING.

Woord en lied

A.: **GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN** *P. Verhoeven/*
ONTFERM U OVER ONS *Taizé*
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.

*Anderen van dienst zijn
siert de mens méér
dan van hen profiteren.*

A.: **GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN**
ONTFERM U OVER ONS
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.

*Geven en afstaan
siert de mens méér
dan binnenhalen en vasthouden.*

A.: **GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN**
ONTFERM U OVER ONS
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.

*Binnen welkom heten
siert de mens méér
dan buiten de deur houden.*

A.: **GIJ HART GIJ BRON VAN LEVEN**
ONTFERM U OVER ONS
GIJ ADEM ZIEL IN MENSEN
ONTFERM U OVER ONS.

GEBED.

Neem weg
het waas voor onze ogen,
het hek om ons hart,
de binders om onze handen -

laat toch
geen kwaad ons verstikken
geen gebeuren ons verlammen
geen geluk ons bedwelmen -

doe ons in vertrouwen
verder gaan en koersen
op wat ons door U
als onze hoop en Uw belofte
in het hart is gegrift
voor tijd en eeuwigheid.

Amen.

A.: **We zijn geen vreemden voor elkaar** *t.: M. Zagers*
al spreken we andere talen. *m.: W. Vogel*
We zijn geen vreemden voor elkaar
we zijn van één zon de stralen.

K.: We vormen een geheel
en jij en ik zijn deel-

A.: **waar één mens lijdt**
lijdt heel de wereld.

EERSTE LEZING.

Jesaja 56,1.6-7

Doe wat oprecht, echt en rechtvaardig is, dan is mijn heil in aantocht en openbaart zich mijn gerechtigheid. De vreemdelingen onder u die Mij in hun leven een plaats geven, mijn naam eer aan doen en mij willen dienen, - die de sabbat onderhouden, niet onteren en mijn verbond trouw zijn, hen leid Ik naar mijn heilige berg en Ik geef hun vreugde in mijn huis van gebed. Hun offers zijn Mij aangenaam, want mijn huis wordt 'een huis van gebed voor alle volken'. Zo spreekt de Heer.

**A.: We zijn naar 't zelfde beeld gevormd
al zien we met andere ogen.**

**We zijn naar 't zelfde beeld gevormd
door één levensgeest bewogen.**

K.: We vormen een verband,
zijn aan elkaar verwant-

**A.: waar één mens sterft
sterft heel de wereld.**

HET EVANGELIE.

Matteüs 5,21-28

In die tijd trok Jezus zich terug naar de streek van Tyrus en Sidon, waar op een gegeven moment een Kanaänitische vrouw uit dat gebied naar voren trad. Luidkeels riep ze: 'Heb medelijden met mij, Heer Zoon van David ! Mijn dochter is van een duivel bezeten en wordt verschrikkelijk gekweld.' Maar Jezus antwoordde haar niet eens. Zijn leerlingen wilden, dat hij die vrouw zou wegsturen, omdat ze hem achterna bleef roepen. Hij antwoordde haar: 'Ik ben alleen maar tot de verloren schapen van het huis van Israël gezonden.' Maar de vrouw kwam naderbij, wierp zich voor hem neer en zei: 'Heer, help me !' Hij gaf haar ten antwoord: 'Het is niet goed het brood dat voor de kinderen bestemd is, aan de honden te geven.' 'Wel waar, Heer' sprak zij 'want de hond eet toch de kruimels die van de tafel van zijn baas vallen.' Daarop zei Jezus haar: 'Vrouw, wat heb je een groot geloof ! Uw verlangen wordt ingewilligd.' Vanaf dat ogenblik was haar dochter genezen.

**A.: We zijn een leven onderweg
al volgen we andere wegen.
We zijn een leven onderweg
en wie komt geen ander tegen.**

K.: De grond van dit bestaan
in vrede samengaan-

**A.: wie één leven redt
redt heel de wereld.**

MEDITATIE.

*Noem mij geen vreemdeling:
ik ben een vriend maar je kent me nog niet.*

*Noem mij geen vreemdeling:
wij roepen om gerechtigheid en vrede
op verschillende manieren,
maar onze God is dezelfde.*

In *Het sprookje van Roodkapje* zoals verteld door de kritische Vlaamse schrijver Paul Boon, woont Roodkapje met haar ouders in een villa aan de rand van een *nog niet verkaveld bos*, is ze *anti-autoritair* opgevoed en rijdt *brommer*. Houthakkers zien de wolf Roodkapje aanvallen, maar als *lid van de dierenbescherming* laten ze de wolf begaan en zijn *eigenheid* beleven. Wie dit verhaal van Boon leest, ziet aan de in die tijd 'modieuze' woorden meteen dat het ergens in de jaren 1960-1970 geschreven moet zijn. Het is wellicht een minder fraaie vergelijking, maar zoiets is er ook aan de hand met het evangelie over de vasthoudende Kanaänitische vrouw, die nogal vrouw-onvriendelijk afgewezen en zelfs met een hond vergeleken wordt, maar tenslotte alle lof oogst en krijgt wat ze wil. Het gebruik van bepaalde woorden wijst de weg naar de betekenis van dit verhaal en voorkomt dat Jezus van Nazaret als een vrouw-onvriendelijke man de geschiedenis ingaat. De namen waarmee de Kanaänitische Jezus aanspreekt vallen op en zijn 'eye-openers'. Zij spreekt hem telkens aan met 'Heer' en niet als zoon van Maria en Jozef, maar van David. Haar verzoek verwoordt ze met 'Kyrie eleison', een gebruikelijke aanroep in de liturgie van de vroege christenen en ook nog van nu. Juist deze uitroep en deze namen wijzen erop, dat dit verhaal niet in Jezus' aardse leven hoort, maar in de christelijke gemeente na zijn dood. De vrouw en haar zieke dochter zijn niet die of die, maar vertegenwoordigen de Kanaänieten, - in de ogen van de joden en dus ook van de eerste christenen een pervers 'heidens' volk. Het evangelie van vandaag geeft iets weer van de strijd die destijds onder de christenen leefde over de vraag of 'allochtonen', mensen van niet-joodse afkomst, christen mochten worden. Er waren felle tegenstanders die vonden, dat wie christen wilde worden, verplicht was onverkort de joodse wetten en gebruiken te onderhouden. Zij beriepen zich daarbij op het feit, dat Jezus van Nazaret jood was, zich bij zijn optreden tot zijn eigen volk beperkt had en de grenzen van zijn thuisland niet te buiten was gegaan. Zij die het voor 'de heidense allochtonen' opnamen - onder wie Paulus en later Petrus - beseften dat het leven verder gaat, de tijden veranderen en dat de Geest telkens openingen maakt, die om een nieuw antwoord vragen. Eeuwen voor Christus had de profeet Jesaja het opgenomen voor de 'vreemden' in het land, die zich daar genesteld hadden, terwijl de joden, in ballingschap weggevoerd, 'van huis' waren.

Als een van de voorwaarden voor acceptatie en integratie noemde hij nog wel 'de sabbat onderhouden, in ieder geval niet ontwijden'.
'De vreemdelingen onder u die de Heer in hun leven een plaats geven, zijn naam eer aandoen, zijn dienaren willen zijn, de sabbat onderhouden en niet ontwijden - hen leid Ik naar mijn heilige berg en zij zijn welkom in mijn huis van gebed.'

Petrus zal in 'n historische toespraak verklaren, dat God op voorhand in 't geheel geen verschil of onderscheid tussen mensen kent of maakt.

'U weet dat het een Jood verboden is, om te gaan met iemand uit een ander volk of bij hem in huis te komen. Maar God heeft mij laten zien dat men geen mens ter wereld onrein of niet zuiver mag noemen.'
(Handelingen 10,28)

Het evangelieverhaal over de Kanaänitische vrouw en haar dochter, is bepaald geen verhaal van tóén, maar zo actueel als de dag van heden, waarin de godsdiensten met elkaar in gesprek moeten gaan en het gesprek tussen en binnen de christelijke kerken - om geloofwaardig te blijven - intens gevoerd dient te worden.

Zien dat er een nieuwe tijd is aangebroken en bereid zijn om, gestuwd door de Geest van eenheid en verbondenheid, nieuwe wegen te gaan en gedurfd een nieuw begin te maken.

Ook in onze dagen zijn er profeten - maar die zijn zelf bijna per definitie 'roependen in de woestijn' en 'vreemde eenden in de bijt' - die het multiculturele Europa hartstochtelijk oproepen tot eenheid en samengaan door zich bewust te worden van de gemeenschappelijke bron, basis en bestemming van alle leven.

Urgenter dan wat dan ook is, dat de mens van onze tijd, ongeacht de religie of ideologie die hij aanhangt, het respect voor moeder aarde - het gegeven leven - hervindt . . . Misschien komen we dan toe aan een hernieuwd besef van onze gezamenlijke afkomst en onze gemeenschappelijke bestemming. (Hein Stufkens)

*

Het waarlijk betrouwbare pad naar een multiculturele samenleving vertrekt bij iets wat dichter bij ieders hart ligt dan een politieke opinie of overtuiging: iets wat mensen overstijgt. Het is daardoor dat zij een hand uitsteken naar wie hen nabij zijn, naar vreemdelingen, naar de hele mensengemeenschap, naar alle levende wezens.

Het gaat om de overstijging van zichzelf als een diep beleefde en vreugdevolle behoefte om te leven in harmonie met wat zichzelf niet zijn, niet begrijpen en in tijd en ruimte ver van hen verwijderd lijkt. Het ziet ernaar uit dat de mens dit enkel kan waarmaken als hij niet vergeet Wie hem de vrijheid daartoe geschonken heeft.

Elders zegt deze Vaclav Havel duidelijker wat hij bedoelt met 'iets wat de mens overstijgt'.
'In mijn leven verlang ik naar iets, wat mij te boven gaat, wat verder gaat dan de horizon van mijn bestaan en ik denk dat wat ik doe ergens de eeuwigheid raakt.'

Zoiets hoor je nooit in het publieke vreemdelingen-debat; - is het de hartenkreet van een profeet ?

Kort orgel

BELIJDENIS

Lied. *De kerk is daar waar
Adri Bosch/Willem Vogel*

ONDERBREKING. Brood en beker
collecte
orgelspel

BROOD EN BEKER.

*In het brood
is het graan, de akker,
de wassende maan, de brandende zon.*

*In het brood
is de mens die ploegt,
de hand van de bakker.*

*In het brood
is de Bron en proeven wij
het geheim van de Ene in het al.*

GEDACHTENIS.

*Bid voor de zieken
en wie van ons mankeert niets ?
Bid voor die in het ongewisse verkeren
en wie van ons tobt nergens over ?
Bid voor die zorgzaam waken
en wie van ons wordt niet gevraagd ?*

*Bid voor die ons van nabij
zijn voorgegaan in de dood.
Met eerbied noemen wij bij naam:*

*Gedenk ook allen die waar ter wereld ook
bezwijken onder openlijk en sluiperig geweld
omkomen van honger
sterven aan een slopende ziekte.*

*Wie gedenkt dankt,
wie dankt gedenkt die leven.*

MARIALIED.

*U bent daarboven
Harrie Beex/Floris van der Putt*

GEBED AAN TAFEL.

*Waar Hij was
die mens Jezus Christus
kwamen lammen in de benen,
gingen doven de oren open,
vielen blinden de schellen
van de ogen.*

*Waar Hij was
vluchtten kramp en koorts
uit het lijf van de mensen,
werd de besmette melaatse
in de kring opgenomen,
zieken de straffende vinger Gods
uit het hoofd gepraat.*

*Waar Hij was
werden brood en vis
van harte gedeeld
en groeide uit
amper iets voor één
overvloed voor allen.*

*Waar Hij was
verliet God zijn hoge hemel
en werd een vader die
leeft en lijdt in mensen.*

Lied. Al wie eten van dit brood *t.:P. Verhoeven*
het breken en delen met de ander, *m.: Perry*
zij houden de Heer in leven onder ons;
zij zijn Hem trouw tot alles is volbracht.

*Vanaf de berg zag Hij
de wereld op zijn kop:*

*zalig de armen, want
je bent niet gelukkig
om wat je bezit
en je wordt niet rijk
van wat je hebt;
zalig die van wapens
niet willen weten,
ze winnen de wereld
zonder geweld;
zalig die
hun zinnen zuiveren,
ze vinden God
in het diep van hun hart;
zalig die deemoedig zijn,
als een kind bij moeder
zijn ze geborgen bij God.*

*In dit vertrouwen heeft Hij
van het leven afscheid genomen.*

Lied. Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons;
zij zijn Hem trouw tot alles is volbracht.

*Hij nam brood,
uit koren gekneed,
zegende, brak het en zei:
Dit ben ik en ik beloof u vast,
dat ge zult eten en drinken
aan mijn tafel;
neem het, eet het.*

*Hij nam de beker,
uit druiven geperst,
zegende die, reikte hem over en zei:
Neem deze beker van mij aan
en geef hem door,
want ik zal er pas weer van drinken
wanneer alles is voltooid.*

*Doe wat ik heb gedaan
en vergeet me niet.*

Lied. Al wie eten van dit brood
het breken en delen met de ander,
zij houden de Heer in leven onder ons;
zij zijn Hem trouw tot alles is volbracht.

*Bij leven niet begrepen
en in de steek gelaten,
gedoemd te worden vergeten -
is Hij onweerstaanbaar
doorheen de dood tot leven gekomen -
is Hij voor allen die in Hem
hun ware aard en God herkennen
geworden die Hij is:
de mens een naaste, God een zoon.*

Bid zoals hij gebeden heeft.

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

GEBEDEN.

*Voor hen die
om het vege lijf te redden
op zoek naar een toekomst,
huis en haard verlaten en waar zijn belanden
vreemdeling blijven heten.
Bid, deel het leven met hen.*

- K.:** Dat mensen de eeuwen door *t.: P. Verhoeven*
in treur- en loflied *m.: W. Vogel*
van U zijn blijven zingen -
A.: **het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping
groter dan de mens.**

*Voor hen die
niet gewaardeerd, weinig in tel
nooit gevraagd of gezien,
vervreemden van familie, collega's, buurt.
Bid en kom aan huis.*

- K.:** Dat mensen de eeuwen door
in smEEK- en dankgebed
tot U zijn blijven bidden -
A.: **Het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping
groter dan de mens.**

*Voor hen die
tegen de gangbare trend
de alledaagse sleur en matte berusting in,
mens en maatschappij bevreemden
met hun visie, hun visioen.
Bid, dat ze staande blijven.*

- K.:** Dat mensen de eeuwen door
bij tij en ontij
op U zijn blijven hopen -
A.: **Het moet U, God, een wonder zijn
groter dan uw schepping
groter dan de mens.**
K.: Ga in alles met ons mee.
Haal ons, God door alles heen.

ZEGENWENS.

Zegenen wij elkaar
menselijk en nabij.
en laat alle leven
gezegend zijn in Gods naam,
Vader Zoon en heilige Geest

AMEN.

ORGELSPEL